

Escola de. a. e. Coll. me. uerica

DE SCHISMATE

OMNIUM LONGISSIMO PERNI-
CIOSISSIMOQUE, QVOD IN ECCLESIA RHOMANA
inter Urbanū Papam, & Clementem Antipapā, eorumq; suc-
cessores, per xxxix. annos, scilicet ab anno Christi 1379. us-
q; ad Conciliū Cōstantiense uiguit atq; durauit, LIBRI III.

Non solum Pontificū, uerū etiam Regū, Principum,
ac totius imperij res gestas eius temporis magna
ex parte continentes.

Authore THEODORICO A' NIEM,
qui toto eo tempore semper alterius partis Pontifi-
cibus familiaris atq; à literis fuit, eorūq; que gere-
rentur omniū certissime cognoscere potuit.

Habes hic studiose lector, Rhomanorum, Cardinalū, ac totius Cu-
riae Rhomanæ, ingenia, mores, artes, reliquaq; ornamenta, quibus usi, ec-
clesiam hactenus tam feliciter administrauerunt, simplici ueritatis orati-
one ita ob oculos posita, ut nullus Appelles uiuidius representare potu-
erit, nam Authōr omnem uitam in Curia Rhomana contriuit. Tu mo-
do lege, cognosce, iudaberis. Vale.

Opus nunc primū excusum. Anno Christi

M. D. XXXII.

Iohan. Petreius Lectori.

Incidimus nuper in historiam Theodorici à Niem, quam ille, fide, ut apparet, optima, de schismate inter Urbanum vi. & Clementē antipapam, eorumq; successores, tribus libris absoluit. Cūq; arbitramur unicum illud exemplar ac solum superesse, ne tantæ rei memoria aboleretur, operæ precium nos facturos existimauimus, si eam typis nostris inuulgarem. Quanquā enim stilus siue genus dictionis eius authoris non sit exquisitū, sed uulgare, & omnino pro captu eius seculi, ut delicato lectori fastidio esse possit, tamen cū in omni literarū genere nihil sit preciosius (sacra semper excipio) quā historia, facile credimus sapientē lectorē, utilitatem uoluptati præpositurū, præfertim in hac historia, in qua multa de Pontificibus Rhomanis author uelut inuitus memorat, aperte præfatus, nisi ueritas, quæ in historia cō diligentissime cōseruari debeat, hoc exegisset, se libenter in gratiā eorū taciturū fuisse. Neq; em̄ temere inuenias, qui tā incorruptā historiæ ueritatē præstare uel possit uel etiā uelit. Iste uero autor hoc optime potuit, quippe qui à Gregorij xi. temporibus usq; ad finem prædicti schismatis, quod per xxxix. ferè annos durauit, semper alteri Pontificū à literis fuit. Summa uero integritate & alacritate hoc etiā præstare uoluit, quippe uir probus, pius, & ueritatis amatissimus, id quod passim ex ipsius scriptis certo certius deprehendere licet. Admixta sunt multa eius temporis gesta Regum Rhomanorum, Tartarorum, & Turcarū cognitu iucundissima. ut si nihil aliud uel ob hoc ab interitu uindicare debuit, ut esset uelut cōmentarius, ijs qui elegantiorē historiā scribere uellent, unde superioris seculi res gestas desumerēt, propositus. Quem quia doctis & literatis gratum fore arbitrati fuimus, eius æditionem tum summa diligentia maturauimus, Vale.

Papæ Rhomani.	Ann.	Menf.	Antipapæ:	Ann.	Menf.
Urbanus VI.	11.	8.	Clemens	11.	
Bonifacius IX.	14.	9.	Benedictus XIII.	26.	
Innocentius VII.	3.	0.			
Gregorius XII.	2.	7.			
Alexander V.	0.	11.			
Iohannes XIII.	5.	10.			

9

PRÆFATIO AV- THORIS AD R. N. N.

Via sæpe paternitas tua me rogauit, ut ego (qui toto serè tempore se. re. Gregorij Papæ xi. ac post cum schisma nouissimum in uniuersali ecclesia suscitatum est, præsens in Romana Curia per xxx. annos uel circa in obedientia quondam Urbani Papæ vi. suorumq; successorum remansi) qualiter schisma huiusmodi ortum haberit, & Urbani ac ipsius successorum prædictorum, & Clementis de Gebenna uulgariter nuncupati, & sui successoris immediati Petri de Luna gesta, & quæ ipsis contenditibus de Papatu in diuersis regionibus contigerunt, de quibus haberem noticiam, essentq; memoria digna, ac ortu & progressum nuper unionis in ipsa ecclesia factæ per ordinem tuæ dilectioni facti ueritati, & non succo seu succo dictaminis inhærendo describerem. Quod licet fuit mihi satis arduū, imò excessit uires meas, quia tamen scriptum est, Omni petenti tribue, & qui amicus est semper diligit, tuis precibus acquiescens hoc opus aggressus sum, meis imbecillibus humeris non mediocriter ponderosum, qui iam senio contractus à laboribus manum retraxi, petens ut iucundum tibi sit eloquium meum. Et si forsan tibi displicētia in hoc labyrintho reperias, propterea non turberis, quia illi qui conscribunt historias ne à ueritate recedant, sæpe recitant quæ mallent potius obticere. Multas etiam digressiones feci describendo historias, aliquando etiam ad alias materias procedendo. Solent enim aliquando talia legentes reficere, sicuti aliquod sapidum & extraneum mensæ appositum ferculum allicit conuiuantes, in quibus si prolixior fui quàm de huiusmodi imperitiæ meæ audacter ascribas. Nec propterea credas, quod ea quæ utcumq; tenualiter scripsi uera non sint. Sed quanta sit utilitas in lectione historiarum, tradit antiquitas, ut Salustius in exordio sui libri de bello lugurtino, ubi dicit: Cæterum de alijs negocijs, quæ ingenio exercentur, in primis magis usui est memoria rerum gestarū. Hæc profecto gens Iudaica experta est sub rege Asuero, ut Hester canit, ubi dicit: Noctem illam duxit rex insomnem, iussitq; sibi offerri historias & annales priorum temporum, quæ cum illo præsentem legentur, uentum est ad illum locum, ubi scriptum erat, quomodo nunciasset Mardocheus insidias Bagathon & Thares eunuchorum regē Asuerum iugulari cupientium, quod cum rex audisset ait, quid pro hac fide honoris ac præmij Mardocheus mercedis accepit? statimq;

Utilitas
historiarū.

Historia
Hester.

ij quid

DE ORIGINE CAU¹ SISQVE OMNIUM LONGISSIMI SCHIS²

mat³, quod per xxxix. annos in Ecclesia Ro. usq; ad Con-
cilium Constañ. durauit. Incipiens anno Christi 1378.
sub Urbano Sexto. Liber primus.

De uita, moribus, ac progressu Bartholomæi Baren-
sis Archiepiscopi, qui post in Pontificem electus,
Urbanus sextus uocatus est. Caput primū.

O tempore, quo dominus Gregorius papa. xi. huius
nominis, decessit, in urbe fuerunt penē omnes Cardi-
nales natione ultramontani, sed inter eos erant tantū
quatuor Italici, qui etiam tunc temporis erant in ur-
be præsent⁴, unus uidelicet Florentinus Petrus, alius
Mediolanus & insignis doctor in iure Canonico, Io-
annes tertius de domo Vrinen⁵si Romanus natione, Iacobus & quar-
tus de mediocri statu etiam Romanus, qui cognominabatur uulga-
riter Cardinalis sancti Petri, necnon etiam illo tempore, quo Grego-
rius ante ipsius obitū remansit in Italia, & postq; illuc Romanam Cu-
riam transtulit de ciuitate Auinionensi, Urbanus tunc erat pauper
Archiepiscopus Atherontinus, tandem de Metropoli Atherōtinen⁶si
ad Metropolim Barensem in Apulia per eundem Papam Gregoriū
(quā per annum ante eius Papatū uix possedit) translatus de manda-
to Gregorij in absentia quondam domini Petri Cardinalis Pampi-
nolensis sanctæ Romanæ ecclesiæ Vicecancellarij, qui post recessum
Gregorij de Auinionensi continue usq; ad eius obitum remanserat
Auinione. Recepit in Italia officiū Cancellariæ apostolicæ, & natus
fuit in Neapoli in platea Vindi, in quodā loco, qui uulgariter uoca-
tur Infernus, ex diuersis comparentibus, ex patre Pisano, de matre
Neapolitana, ut ibidem fama laborat, egregius decretorū Doctor,
necnon ante papatum homo humilis & deuotus, & retrahens manus
suas ab omni munere, inimicus & persecutor symoniarum, zelator ca-
stitatis & iusticiæ, sed nimis suæ prudentiæ innitendo, & credēs adu-
latoribus libenter aures præbuit ipsis, frequenter & sollicite in eodē
Iure & in sacra pagina etiam studens. Ingenium, quo (ut ipse testatur
Salustius) neq; melius neq; amplius aliud in natura mortaliū est, se-
cordia torpescere nō sinebat, uiros literatos & bonos sincere dilexit,
& pro posse adiuuit, non impediens se de negocijs alienis, & singulis
diebus, dū corporis sospitate gaudebat, missam legit, & etiam plura
officia in eadem Curia tunc existente in ciuitate prædicta exercuit.

Nomina
Cardinaliū
Italorum.

Reditus
Curie ex
Auinione
in Italiam.

Laus Urbis.

Doctrina
atq; studiū
Urbani.

A fuit

LIBERTERTIVS.

Alexāder
moritur.

Nomen
authoris.

ordinis fratrum minorū professores in Curia præsentēs mirabiliter lætificati fuerunt, discurrebāt enim per uicos & plateas ciuitatis cateruatim ualde multi eorundē per singulos dies, ueluti essent mēte capti. Idem dominus Alexander Papa in lecto ægritudinis constitutus Bononiæ corā suis Cardinalibus ad se cōuocatis pulchrū sermonē Latinum fecit, & postea infra quatuor dies, uidelicet tertia die mēsis Maij quarta hora noctis debitū naturæ persoluit, anno à natiuitatis domini M. cccc. x. & apud domū eorundem fratrum minorum Bononiæ sepultus fuit. Dīcto Alexandro iam defuncto, præfatus dominus Ludouicus modernus dux Andegauensis, & secundum nos rex Siciliae redijt à Pīis per mare cum duodecim galeis & vi. nauibus magnis armatis, qui audiens quōd iam Alexander obierat, misit quendā oratorem suum ad Cardinales hic existentes anteq̃ condaue ad eligendum nouum Pontificem loco dicti Pontificis ingrederentur, recommendando eis dictum dominum Ioannem Papam modernum, quē suum esse singularem dicebat amicū. Sicq̃ factum fuit, ut exitus acta probauit. Et sic sit finis huius operis completi Bononiæ per me Theodoricū de Niem, anno domini M. cccc. x. in festo sancti Urbani, in quo prædictus Ioannes Papa suæ coronationis insignia recepit Bononiæ. Sit laus & gloria Christo A M E N.

Excudebatur Norimbergæ apud Ioan.
Petreium, Anno Christi

M. D. XXXII.

